

**DOPLNKOVÝ PROTOKOL Z NAGOJE A KUALA LUMPURU
O ZODPOVEDNOSTI A NÁHRADE ŠKÔD KU KARTAGENSKÉMU
PROTOKOLU O BIOLOGICKEJ BEZPEČNOSTI**

ORGANIZÁCIA SPOJENÝCH NÁRODOV

2010

**DOPLNKOVÝ PROTOKOL Z NAGOJE A KUALA LUMPURU
O ZODPOVEDNOSTI A NÁHRADE ŠKÔD KU KARTAGENSKÉMU
PROTOKOLU O BIOLOGICKEJ BEZPEČNOSTI**

Zmluvné strany tohto doplnkového protokolu,

ako zmluvné strany Kartagenského protokolu o biologickej bezpečnosti k Dohovoru o biologickej diverzite (ďalej len „protokol“),

berúc do úvahy zásadu č. 13 Deklarácie z Ria o životnom prostredí a rozvoji,

opätovne potvrdzujúc prístup predbežnej opatrnosti uvedený v zásade č. 15 Deklarácie z Ria o životnom prostredí a rozvoji,

uznávajúc potrebu ustanoviť vhodné protiopatrenia v prípade vzniku škody alebo existencie dostatočnej pravdepodobnosti vzniku škody v súlade s protokolom,

majúc na pamäti článok 27 protokolu,

sa dohodli takto:

Článok

1

CIEĽ

Cieľom tohto doplnkového protokolu je prispieť k zachovaniu a udržateľnému využívaniu biologickej diverzity, okrem iného s prihliadnutím na

riziko ohrozenia ľudského zdravia, a to stanovením/vytvorením medzinárodných pravidiel a postupov v oblasti zodpovednosti a náhrad škôd spôsobených živými modifikovanými organizmami.

Článok

2

VYMEDZENIE POJMOV

1. Na tento doplnkový protokol sa uplatňujú pojmy používané v článku 2 Dohovoru o biologickej diverzite (ďalej len „dohovor“) a v článku 3 protokolu.

2. Na účely tohto protokolu sa okrem uvedených pojmov uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) „Konferencia zmluvných strán slúžiaca ako zasadnutie zmluvných strán protokolu“ je Konferencia zmluvných strán dohovoru slúžiaca ako zasadnutie zmluvných strán protokolu;

b) „škoda“ je nepriaznivý účinok na zachovaní a udržateľnom využívaní biologickej diverzity, pričom sa zohľadňujú aj riziká ohrozenia ľudského zdravia, ktorý:

i) možno zmerať alebo inak pozorovať, pričom sa zohľadnia (ak existujú) vedecky podložené východiskové hodnoty uznávané príslušným orgánom, ktorý zohľadňuje všetky iné zmeny v dôsledku ľudskej činnosti a prírodné zmeny; a

ii) je významný v zmysle odseku 3;

c) „prevádzkovateľ“ je každá osoba, ktorá má priamu alebo nepriamu kontrolu nad živým modifikovaným organizmom, čo môže okrem iného zahŕňať, ak je to vhodné a v zmysle ustanovení vnútroštátneho práva, držiteľa povolenia, osobu, ktorá uviedla živý modifikovaný organizmus na trh, vývojového dodávateľa, výrobcu, oznamovateľa, vývozcu, dovozcu, prepravcu alebo dodávateľa;

d) „protiopatrenia“ sú primerané opatrenia na:

i) prevenciu, minimalizáciu, obmedzovanie, zmierňovanie alebo iné vhodné predchádzanie škodám;

ii) obnovu biologickej diverzity prostredníctvom akcií, ktoré sa majú vykonávať podľa možnosti v tomto poradí:

a. obnova biologickej diverzity do stavu, aký existoval pred vznikom škody, alebo do čo najbližšieho stavu, a ak príslušný orgán usúdi, že to nie je možné;

b. obnova, okrem iného, prostredníctvom náhrady straty biologickej diverzity inými komponentmi biologickej diverzity rovnakého alebo iného druhu použitia na rovnakom alebo prípadne na inom mieste.

3. „Významný“ nepriaznivý účinok sa určí na základe faktorov, ku ktorým patrí:

(a) dlhodobá alebo trvalá zmena, ktorá sa má chápať ako zmena, ktorá sa nenapraví prostredníctvom prírodnej obnovy v primeranej lehote;

(b) rozsah kvalitatívnych alebo kvantitatívnych zmien, ktoré majú nepriaznivý účinok na zložky biologickej diverzity;

(c) zníženie schopnosti zložiek biologickej diverzity poskytovať tovar a služby;

(d) rozsah akýchkoľvek nepriaznivých účinkov na ľudské zdravie v rámci protokolu.

Článok

3

ROZSAH PÔSOBNOSTI

1. Tento doplnkový protokol sa uplatňuje na škody spôsobené živými modifikovanými organizmami s pôvodom v cezhraničnom pohybe. Uvedené živé modifikované organizmy sú tie, ktoré:

(a) sú určené na priame použitie ako potraviny alebo krmivo, alebo na spracovanie;

(b) sú určené na používanie v uzavretých priestoroch;

(c) sú určené na zámerné zavedenie do životného prostredia.

2. S ohľadom na zámerný cezhraničný pohyb sa tento doplnkový protokol uplatňuje na škody spôsobené každým povoleným použitím živých modifikovaných organizmov podľa odseku 1.

3. Tento doplnkový protokol sa takisto uplatňuje na škody spôsobené neúmyselným cezhraničným pohybom, ako sa uvádza v článku 17 protokolu, ako aj škody v dôsledku nelegálneho cezhraničného pohybu, ako sa uvádza v článku 25 protokolu.

4. Tento doplnkový protokol sa uplatňuje na škody spôsobené cezhraničným pohybom živých modifikovaných organizmov, ktorý začal po nadobudnutí platnosti tohto doplnkového protokolu pre zmluvnú stranu, v jurisdikcii ktorej sa uvedený cezhraničný pohyb uskutočnil.

5. Tento doplnkový protokol sa uplatňuje na škody, ktoré vznikli v oblastiach, ktoré patria do vnútroštátnej jurisdikcie zmluvných strán.

6. Zmluvné strany môžu pri riešení škôd, ktoré vznikli v rámci ich vnútroštátnej jurisdikcie, používať kritériá stanovené v ich vnútroštátnom práve.

7. Vnútroštátne právo, ktorým sa implementuje tento doplnkový protokol, sa uplatňuje aj na škody spôsobené cezhraničným pohybom živých modifikovaných organizmov z krajín, ktoré nie sú zmluvnými stranami.

Článok

4

PRÍČINNÁ SÚVISLOSŤ

Medzi škodou a príslušným živým modifikovaným organizmom sa stanoví príčinná súvislosť v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok

5

PROTIOPATRENIA

1. V prípade škody zmluvné strany od príslušného prevádzkovateľa alebo prevádzkovateľov vyžadujú, aby v závislosti od požiadaviek príslušného orgánu:

- (a) okamžite informovali príslušný orgán;
- (b) vyhodnotili škody; a
- (c) prijali vhodné protiopatrenia.

2. Príslušný orgán:

- (a) určí prevádzkovateľa, ktorý škodu spôsobil;
- (b) vyhodnotí škody; a
- (c) určí, aké protiopatrenia by mal prevádzkovateľ prijať.

3. Pokiaľ relevantné informácie vrátane dostupných vedeckých informácií alebo informácií dostupných v Stredisku pre výmenu informácií o biologickej bezpečnosti (Biosafety Clearing House) naznačujú, že v prípade neprijatia včasných protopatrení existuje dostatočná pravdepodobnosť vzniku škody, od prevádzkovateľa sa vyžaduje prijatie vhodných protopatrení na zamedzenie takejto škody.

4. Príslušný orgán môže implementovať vhodné protopatrenia vrátane najmä v prípade, ak prevádzkovateľ takéto protopatrenia neprijal.

5. Príslušný orgán má právo vymáhať od prevádzkovateľa náklady a výdavky na vyhodnotenie škody a implementáciu všetkých takých vhodných protopatrení, ako aj súvisiace náklady a výdavky. Zmluvné strany môžu vo svojom vnútroštátnom práve ustanoviť situácie, v ktorých nemožno od prevádzkovateľa vyžadovať, aby znášal uvedené náklady a výdavky.

6. Rozhodnutia príslušných orgánov, na základe ktorých od prevádzkovateľa vyžadujú prijatie uvedených protopatrení, by sa mali odôvodniť. Takéto rozhodnutia by sa prevádzkovateľovi mali oznámiť. Vo vnútroštátnom práve sa ustanovia opravné prostriedky vrátane možnosti administratívneho alebo súdneho preskúmania takéhoto rozhodnutia. Príslušný orgán takisto v súlade s vnútroštátnym právom informuje prevádzkovateľa o dostupných opravných prostriedkoch. Využívanie takýchto opravných prostriedkov nebráni príslušnému orgánu, aby za vhodných okolností prijal protopatrenia, ak sa vnútroštátnym právom neustanovuje inak.

7. Pri implementovaní tohto článku a s cieľom vymedziť konkrétne protopatrenia, ktoré sa majú vyžadovať od príslušného orgánu alebo ktoré má

príslušný orgán prijať, môžu zmluvné strany prípadne posúdiť, či protiopatrenia upravuje už ich vnútroštátne právo v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti.

8. Protiopatrenia sa implementujú v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok

6

VÝNIMKY

1. Zmluvné strany môžu vo svojom vnútroštátnom práve ustanoviť tieto výnimky:

(a) zásah vyššej moci; a

(b) prípad vojny alebo občianskych nepokojov.

2. Zmluvné strany môžu vo svojom vnútroštátnom práve ustanoviť podľa uváženia ďalšie výnimky alebo opatrenia na zmiernenie.

Článok

7

LEHOTY

Zmluvné strany môžu vo svojom vnútroštátnom práve ustanoviť:

(a) relatívne a/alebo absolútne lehoty, okrem iného aj pre akcie v súvislosti s protiopatreniami; a

(b) začiatok obdobia, odkedy sa lehota odvíja.

Článok

8

FINANČNÉ OBMEDZENIA

Zmluvné strany môžu vo svojom vnútroštátnom práve ustanoviť finančné obmedzenia v prípade vymáhania nákladov a výdavkov súvisiacich s protopatreniami.

Článok

9

PRÁVO NA NÁHRADU

Doplňkovým protokolom sa neobmedzuje ani nevylučuje žiadne právo na náhradu ani odškodnenie, ktoré prevádzkovateľ môže mať voči akejkoľvek inej osobe.

Článok

10

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

1. Zmluvné strany si ponechávajú právo ustanoviť vo svojom vnútroštátnom práve finančné zabezpečenie.
2. Zmluvné strany vykonávajú právo uvedené v odseku 1 spôsobom konzistentným s ich právami a povinnosťami podľa medzinárodného práva, pričom zohľadňujú posledné tri odseky preambuly protokolu.

3. Po nadobudnutí platnosti doplnkového protokolu požiada prvé zasadnutie Konferencie zmluvných strán slúžiacej ako zasadnutie zmluvných strán protokolu sekretariát o vypracovanie komplexnej štúdie, v ktorej sa okrem iného preskúmajú:

(a) modality mechanizmov finančného zabezpečenia;

(b) posúdenie environmentálneho, hospodárskeho a sociálneho vplyvu týchto mechanizmov, najmä v rozvojových krajinách; a

(c) identifikácia vhodných subjektov poskytujúcich finančné zabezpečenie.

Článok

11

ZODPOVEDNOSŤ ŠTÁTOV ZA KONANIE V ROZPORE S MEDZINÁRODNÝM PRÁVOM

Tento doplnkový protokol neovplyvňuje práva a povinnosti štátov podľa pravidiel všeobecného medzinárodného práva, pokiaľ ide o zodpovednosť štátov za konanie v rozpore s medzinárodným právom.

Článok

12

IMPLEMENTÁCIA A VZŤAH K OBČIANSKOPRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI

1. Zmluvné strany vo svojom vnútroštátnom práve ustanovia pravidlá a postupy v prípade škody. Na implementovanie tejto povinnosti zmluvné strany

ustanovia protopatrenia v súlade s týmto doplnkovým protokolom, a ak je to vhodné, môžu:

(a) uplatňovať svoje existujúce vnútroštátne právo vrátane všeobecných pravidiel a postupov v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti, kde je to vhodné;

(b) uplatňovať alebo vypracovať pravidlá a postupy v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti osobitne na tento účel; alebo

(c) uplatňovať alebo vypracovať kombináciu uvedených dvoch možností.

2. Zmluvné strany s cieľom poskytnúť v rámci svojho vnútroštátneho práva primerané pravidlá a postupy v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti za materiálne škody alebo osobnú ujmu spojené so škodou v zmysle článku 2 ods. 2 písm. b):

(a) pokračujú v uplatňovaní svojho existujúceho všeobecného práva v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti;

(b) vypracujú a uplatňujú právo v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti osobitne na tento účel alebo pokračujú v jeho uplatňovaní; alebo

(c) vypracujú a uplatňujú kombináciu uvedených dvoch možností alebo pokračujú v jej uplatňovaní.

3. Pri vypracúvaní práva v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti podľa odsekov 1 alebo 2 písm. b) alebo c) sa zmluvné strany môžu, ak je to vhodné, zamerať okrem iného aj na tieto prvky:

- (a) škoda;
- (b) normy zodpovednosti vrátane absolútnej zodpovednosti alebo zodpovednosti za zavinenie;
- (c) stanovenie zodpovednosti, ak je to vhodné;
- (d) právo na vymáhanie nároku.

Článok

13

HODNOTENIE A PRESKÚMANIE

Konferencia zmluvných strán slúžiaca ako zasadnutie zmluvných strán tohto protokolu vykoná po piatich rokoch od nadobudnutia platnosti tohto protokolu a potom každých ďalších päť rokov preskúmanie účinnosti doplnkového protokolu za predpokladu, že zmluvné strany poskytnú informácie nevyhnutné pre takéto preskúmanie. Preskúmanie sa uskutoční v kontexte hodnotenia a preskúmania protokolu v zmysle článku 35 protokolu, ak zmluvné strany tohto doplnkového protokolu nerozhodnú inak. Prvé preskúmanie zahŕňa preskúmanie účinnosti článkov 10 a 12.

Článok

14

KONFERENCIA ZMLUVNÝCH STRÁN SLUŽIACA AKO ZASADNUTIE ZMLUVNÝCH STRÁN PROTOKOLU

1. S výhradou článku 32 ods. 2 dohovoru slúži Konferencia zmluvných strán slúžiaca ako zasadnutie zmluvných strán protokolu ako zasadnutie zmluvných strán tohto doplnkového protokolu.

2. Konferencia zmluvných strán slúžiaca ako zasadnutie zmluvných strán protokolu pravidelne skúma vykonávanie tohto doplnkového protokolu a v rámci svojho mandátu prijme rozhodnutia potrebné na podporu jeho účinného vykonávania. Plní funkcie, ktoré jej boli pridelené týmto doplnkovým protokolom, a *mutatis mutandis* funkcie, ktoré jej boli pridelené článkom 29 ods. 4 písm. a) a f) protokolu.

Článok

15

SEKRETARIÁT

Sekretariát zriadený článkom 24 dohovoru slúži ako sekretariát tohto doplnkového protokolu.

Článok

16

VZŤAH MEDZI DOHOVOROM A PROTOKOLOM

1. Týmto doplnkovým protokolom sa protokol dopĺňa, pričom tento protokol neupravuje ani nemení.

2. Tento doplnkový protokol neovplyvňuje práva a povinnosti zmluvných strán tohto doplnkového protokolu vyplývajúce z dohovoru a protokolu.

3. Ak sa v tomto doplnkovom protokole neustanovuje inak, ustanovenia dohovoru a protokolu sa na tento doplnkový protokol uplatňujú *mutatis mutandis*.

4. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, sa týmto doplnkovým protokolom neovplyvňujú práva a povinnosti zmluvných strán podľa medzinárodného práva.

Článok

17

PODPIS

Tento doplnkový protokol je otvorený na podpis zmluvnými stranami protokolu v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku od 7. marca 2011 do 6. marca 2012.

Článok

18

NADOBUDNUTIE PLATNOSTI

1. Tento doplnkový protokol nadobúda platnosť deväťdesiatym dňom po uložení štyridsiatej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe štátmi alebo organizáciami regionálnej ekonomickej integrácie, ktoré sú zmluvnými stranami protokolu.

2. Pre štát alebo organizáciu regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá tento doplnkový protokol ratifikuje, prijme alebo schváli, alebo k nemu pristúpi po uložení štyridsiatej listiny v zmysle odseku 1, nadobúda tento doplnkový protokol platnosť deväťdesiatym dňom po dni, keď tento štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie uložili svoju listinu o ratifikácii, prijatí, schválení alebo

prístupe, alebo dňom nadobudnutia platnosti protokolu pre tento štát alebo organizáciu regionálnej ekonomickej integrácie, podľa toho, čo nastane neskôr.

3. Na účely odsekov 1 a 2 sa žiadna listina, ktorú uložila organizácia regionálnej ekonomickej integrácie, nepovažuje za dodatočnú listinu k listinám uloženým členskými štátmi tejto organizácie.

Článok

19

VÝHRADY

Voči tomuto doplnkovému protokolu nemožno vzniesť žiadne výhrady.

Článok

20

ODSTÚPENIE

1. Zmluvná strana môže od tohto doplnkového protokolu odstúpiť kedykoľvek po uplynutí dvoch rokov odo dňa, keď tento doplnkový protokol nadobudol pre túto zmluvnú stranu platnosť, a to písomným oznámením deponitárovi.

2. Každé takéto odstúpenie sa uskutoční po uplynutí jedného roka odo dňa, keď deponitár toto písomné oznámenie prijal, alebo prípadným neskorším dňom uvedeným v oznámení o odstúpení.

3. Každá zmluvná strana, ktorá odstúpi od protokolu v súlade s článkom 39 protokolu, sa považuje za zmluvnú stranu, ktorá takisto odstúpila od tohto doplnkového protokolu.

Článok

21

AUTENTICKÉ ZNENIA

Originál tohto doplnkového protokolu, ktorého arabské, čínske, anglické, francúzske, ruské a španielske znenie sú rovnako autentické, sa ukladá u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

NA DÔKAZ TOHO podpísaní zástupcovia, riadne oprávnení na tento účel, podpísali tento doplnkový protokol.

Dané v Nagoji pätnásteho októbra dvetisícdesať.